

Костенко Н. М., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ КЕРІВНИЦТВА КОЛЕКТИВОМ

Успішність керівництва колективом закладу освіти визначається багатьма факторами. Серед них важливими є психологічні аспекти управління. Управління з психологічного погляду – це діяльність, спрямована на створення ефективного середовища для праці людей [2].

Успіх його праці напряму пов'язаний з умінням працювати з людьми та захоплювати їх своїми ідеями. Керівник має бути компетентним не тільки у сфері управлінських функцій, обумовлених специфікою закладу освіти, але і у сфері «людських відносин». Успіх у роботі керівника має базуватися на таких постулатах, як «гуманістичні заповіді» менеджера [4, с. 284–285]. Основними з них є:

– *знання*. Керівнику потрібно завжди знати більше працівників, якими він керує. Знання природи людської натури, потреб людей, їхніх інтересів, мотивів, цілей, вміння розбиратися в манерах поведінки – все це професійні якості, якими має володіти сучасний керівник;

– *довіра*. Головним у спілкуванні керівника з людьми є завоювання довіри людей. Без довіри неможливо бути професійним керівником, це морально-психологічна основа його авторитету;

– *інтелектуальний потенціал*. Управлінський успіх керівника значною мірою визначається конкурентоспроможністю та інноваційністю його ідей.

Зазначені елементи є психологічним інструментарієм, який має повсякденно використовувати керівник для ефективного залучення членів колективу до процесу виробництва та його результату.

Створення ефективного середовища для праці людей обумовлює передусім необхідність формування належного соціально-психологічного клімату в колективі. Адже психологічний клімат будь-якого закладу освіти – це настрої трудового колективу, його відносно стійкий психологічний стан, що відображає особливості його життєдіяльності, моральну атмосферу та відносини між співробітниками в колективі [3, с. 50–56].

До основних напрямів формування та підтримки сприятливого соціально-психологічного клімату можна віднести:

- Робота над зниженням рівня конфліктності.
- Підвищення задоволеності працею кожним працівником закладу освіти.
- Створення атмосфери довіри і взаєморозуміння в колективі.

- Стимулювання трудової діяльності за допомогою орієнтації на досягнення цілей закладу, організація виконання спільних колективних завдань.
- Формування у працівників почуття впевненості, взаєморозуміння. Досягнення принципів рівності, справедливої оцінки трудової діяльності, політика у сфері обміну знаннями та досвідом.
- Застосування демократичного стилю управління з наданням можливості працівникам брати участь у вирішенні важливих завдань [1, с. 137].

Ефективним засобом впливу на поведінкову діяльність людей має бути відповідна система стимулів до праці. Керівнику варто враховувати мотивацію людей, яка є тією рушійною силою, що базується на задоволенні певних потреб, примушує людину діяти з максимальними зусиллями для досягнення певних цілей.

Отже, концентрація уваги керівників на психологічних аспектах управління створює умови не тільки для успішного досягнення спільної кінцевої мети виробництва, але і для повної трудової віддачі працівників, розвитку їх творчої активності та задоволення фізичних і духовних потреб.

Список використаних джерел

1. Аламанова Ч. Б., Арамян И. А., Аширалиев А. Системный менеджмент в средствах массовой информации: учеб. пособие. Бишкек : Сорос-Кыргызстан, 2006. 262 с.
2. Психологія управління. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Терехова Т. А., Вишневіська Н. Є., Бабкіна Е. В. Соціальні ролі новаторського типу і динаміка їх формування. *Психологія в економіці і управлінні*. 2010. № 1(3). С. 50–56.
4. Шепель В. М. Профессия имиджмейкер. Ростов н/Д : Фенікс, 2008. 523 с.

Мартинець Л. А., д-р пед. наук, доц.,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ

Управління освітнім середовищем професійного розвитку вчителів виступає через узгодженість дій усіх суб'єктів управління: директора школи, заступників директора, керівників методоб'єднань, кафедр, учителів, учнів.